

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет (інститут) біології та лісового господарства
Кафедра лісового та садово-паркового господарства

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Лісова політика

(назва освітнього компонента)

Підготовки **Магістр**

(назва освітнього рівня)

Спеціальності **Н4 Лісове господарство**

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми (освітньо-наукової програми)

Лісове господарство

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента Лісова політика, галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина, спеціальності Н4 Лісове господарство, за освітньою програмою Лісове господарство.

Розробник: Гетьманчук Анатолій Іванович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

____ _____ Андрєєва В. В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

протокол № 1 від 02 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри: ____ _____ Андрєєва В. В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента	
Денна (очна) форма здобуття освіти	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина, Н4 Лісове господарство, Лісове господарство. Другий (магістерський)	Нормативний	
Кількість годин/кредитів _120_ / _4_		Рік навчання <u>2025-2026</u>	Семестр <u>3</u> -ій
		Лекції <u>20</u> год.	Практичні (семінарські) <u>20</u> год.
ІНДЗ: є		Лабораторні _____ год.	Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота <u>72</u> год.	Консультації <u>8</u> год.
		Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		українська	

II. Інформація про викладача (- ів)

ППІ – Гетьманчук Анатолій Іванович
 Науковий ступінь – кандидат сільськогосподарських наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства
 Контактна інформація - Hetmanchuk.Anatolii@vnu.edu.ua
 Дні занять - <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація ОК.

«Лісова політика» - прикладна соціально-економічний освітній компонент, який допомагає розширювати науковий світогляд здобувачів освіти, зокрема, формує концептуальні поняття політики держави в галузі лісових відносин, а також правового їх регулювання.

2. Пререквізити (попередні ОК, на яких базовано вивчення цього ОК).

Попередньо здобувач освіти повинен прослухати курси: «Лісові відновлення та лісорозведення», «Лісовпорядкування», «Лісівництво».

Постреквізити (наступні ОК, для вивчення яких потрібні компетентності, що здобуваються під час вивчення цього ОК). Базується на загальноекономічних, політичних, лісівничих та технологічних освітніх компонентах і є завершальним в системі підготовки фахівців ОС «Магістр», виробнича переддипломна практика із написанням випускної кваліфікаційної роботи магістра.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета вивчення освітнього компонента «Лісова політика» - надати здобувачам освіти знання, уміння та навички, необхідні для професійної діяльності у лісовій галузі в умовах трансформації економічних відносин. Завданням курсу є формування у здобувачам освіти, а в майбутньому фахівців лісової галузі, навичок прийняття ефективних управлінських рішень на

державному та регіональному рівнях.

4. Компетентності. Програмні результати навчання. Soft skills.

Після якісного вивчення освітнього компоненту здобувачі освіти опанують такі компетентності, як:

ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства.

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризику, а також економічні, правові та екологічні аспекти.

СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах.

В сукупності з іншими фаховими освітніми компонентами це дозволить досягти наступних програмних результатів:

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов.

5. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1 Засади лісової політики та сертифікації						
Тема 1. Теоретичні засади лісової політики	12	2	2	8		ДС/6
Тема 2. Основні принципи, компоненти, цілі та задачі лісової політики	13	2	2	8	1	ДС/6
Тема 3 Інструменти лісової політики	13	2	2	8	1	ДС/6
Тема 4. Роль і функції держави в реалізації лісової політики	13	2	2	8	1	ДС/6
Тема 5. Пріоритети лісової політики	13	2	2	8	1	ДС/6
Тема 6. «Сталий розвиток» та принципи управління лісами на засадах сталого розвитку	13	2	2	8	1	ДС/6
Тема 7 Критерії та індикатори сталого управління лісами	13	2	2	8	1	ДС/6
Тема 8. Лісова політика як складова глобальної екологічної політики	13	2	2	8	1	ДС/6

Тема 9. Лісова сертифікація як ринковий інструмент.	16	4	4	8	1	ДС/12
Разом за модулем 1	120	20	20	72	8	60
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Модульна контрольна робота (якщо форма контролю екзамен)						Т/30
ІНДЗ (за наявності)						10
Інше (вказати)						
Всього годин / Балів	120	20	20	72	8	100

Форми контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Здобувачу освіти пропонується перелік можливих тем для самостійного опрацювання, які логічно продовжують та поглиблюють основні лекції й практичні заняття. Вони допоможуть критично осмислити лісову політику, порівняти міжнародний і національний досвід, а також краще зрозуміти сутність сертифікації.

1. Еволюція лісової політики: від охорони ресурсів до концепції сталого розвитку.
2. Порівняльний аналіз підходів до формування лісової політики у країнах ЄС, США та Канаді.
3. Міжнародні організації та угоди у сфері лісової політики (ООН, FAO, Forest Europe, REDD+)
4. Правове регулювання прав власності на ліси: український та зарубіжний досвід.
5. Фінансово-економічні інструменти лісової політики: дотації, податки, інвестиційні механізми.
6. Громадська участь у формуванні та реалізації лісової політики: світові практики.
7. Концепція "зеленої економіки" і її вплив на сучасну лісову політику.
8. Лісова політика як частина кліматичної політики: роль лісів у пом'якшенні змін клімату.
9. Екологічні, економічні та соціальні вигоди від впровадження сталого лісокористування.
10. Система моніторингу та оцінки ефективності реалізації лісової політики.
11. Формування ринку екологічно сертифікованої деревини: тенденції та виклики.
12. FSC та PEFC – порівняння міжнародних систем сертифікації лісів.
13. Вплив лісової сертифікації на розвиток місцевих громад і лісогосподарських підприємств.
14. Проблеми та перспективи розвитку лісової сертифікації в Україні.
15. Зв'язок між біорізноманіттям і лісовою політикою: стратегічні підходи до збереження.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти (щодо відвідування занять, наприклад).

Відвідування занять є обов'язковим для здобувачів освіти. Виконання всіх видів навчальних завдань має здійснюватися у встановлені терміни відповідно до силабусу. Пропущені заняття підлягають відпрацюванню у визначений час згідно з затвердженим графіком.

У випадку наявності поважних причин (зокрема, хвороба, участь у міжнародних стажуваннях чи наукових заходах) освітній процес може бути організований у дистанційній формі або за індивідуальним планом за погодженням з викладачем.

Здобувач освіти зобов'язаний сумлінно виконувати навчальні завдання та брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо академічної доброчесності: визначається положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, а також науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Практичні роботи виконуються згідно поставлених завдань які здобувач освіти отримують від викладача. Перевірка робіт здійснюється враховуючи дотримання положень академічної доброчесності. При виявленні не самостійного виконання практичних робіт, результати оцінювання цих робіт анулюються, а здобувач освіти отримує нове завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

У разі не своєчасної здачі практичних робіт з поважних причин, надається додаткова можливість захисту виконаних робіт, в усній, письмовій або у формі презентацій в узгоджений з викладачем час.

Можливість визнання результатів навчання отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

Також є можливість отримання додаткових балів за активну участь в житті факультету, процедура отримання і розподілення додаткових балів узгоджується вченою радою факультету.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/woztgm>).

Підсумковий семестровий контроль у формі екзамену проводиться з метою перевірки рівня засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу. Оцінювання здійснюється на основі результатів усіх видів навчальної діяльності протягом семестру та включає бали поточного контролю (70 балів) і підсумкового оцінювання (модульні контрольні роботи та/або екзамен – 30 балів).

Екзамен складається у письмовій або усній формі (за вибором здобувача вищої освіти) відповідно до затвердженого розкладу. Екзаменаційний білет охоплює програмний матеріал освітнього компонента та містить теоретичні запитання. Загальна максимальна кількість балів за екзамен – 30.

Терміни проведення підсумкового контролю визначаються графіком освітнього процесу.

Питання на екзамен.

1. У чому полягає сутність і загальне поняття “Лісова політика”?
2. Яке значення має лісова політика як наукова та практична складова лісового господарства?
3. Охарактеризуйте роль освітнього компоненту “Лісова політика” у формуванні

фахівців лісового господарства.

4. Дайте визначення і розкрийте зміст терміну “політика”.
5. Дайте визначення і розкрийте зміст терміну “лісова політика”.
6. Назвіть та коротко охарактеризуйте основні історичні етапи розвитку лісової політики України.
7. Назвіть та коротко охарактеризуйте рівні лісової політики.
8. Дайте коротку характеристику мети та завдань міжнародного рівня лісової політики.
9. Дайте коротку характеристику мети та завдань національного рівня лісової політики.
10. Назвіть основні принципи лісової політики.
11. Розкрийте зміст принципу єдності лісової політики на території держави.
12. Розкрийте зміст принципу багатокладності та правової рівності різних форм і видів власності на ліси.
13. Розкрийте зміст принципу державного управління лісами.
14. Розкрийте зміст принципу пріоритету ефективного використання лісових ресурсів.
15. Розкрийте зміст принципу сертифікації лісових ресурсів і режиму ведення лісового господарства.
16. Розкрийте зміст принципу трансформації негативних зовнішніх економічних, екологічних і соціальних ефектів, що утворюються в процесі лісокористування, у внутрішні екологічні витрати.
17. Розкрийте зміст принципу багатопільового лісокористування.
18. Розкрийте зміст принципу гнучкості лісової політики.
19. Назвіть та коротко охарактеризуйте компоненти лісової політики.
20. У чому суть міжнародних ініціатив з формування глобальної екологічної політики?
21. Коротко розкрийте зміст “Декларації Конференції ООН з довкілля та розвитку”.
22. Коротко розкрийте зміст “Рамкової конвенції ООН про зміни клімату”.
23. Коротко розкрийте зміст “Київського протоколу до Рамкової Конвенції ООН про зміни клімату” (1997 р.).
24. Що являють собою інструменти лісової політики?
25. Наведіть класифікацію інструментів лісової політики.
26. Назвіть основні блоки інструментів лісової політики та дайте їм коротку характеристику.
27. Що являють собою інструменти лісової політики?
28. Наведіть класифікацію інструментів лісової політики.
29. Назвіть основні блоки інструментів лісової політики та дайте їм коротку характеристику.
30. Яка роль та основні складові лісового законодавства України?
31. Розкрийте зміст статей Конституції України, які є основою екологічного та лісового права.
32. Яка роль Лісового кодексу України у регулюванні правових відносин у лісовій галузі?
33. Дайте визначення власності в економічному розумінні.
34. Дайте визначення власності в юридичному розумінні.
35. Розкрийте зміст права власності.
36. Охарактеризуйте “тріаду” повноважень власника.
37. Наведіть класифікацію об’єктів права власності.
38. Наведіть класифікацію суб’єктів права власності.
39. Охарактеризуйте специфіку землі, як об’єкта права власності.

40. Охарактеризуйте специфіку лісу, як об'єкта права власності.
41. Окресліть блага і корисності, що їх людина отримує з лісу.
42. Охарактеризуйте повноваження володіння лісом.
43. Охарактеризуйте повноваження користування лісом.
44. Охарактеризуйте повноваження розпорядження лісом.
45. У чому полягає законодавча функція держави?
46. Як реалізується контролююча функція держави в лісовому секторі?
47. Як реалізується функція держави-власника в лісовому секторі?
48. У чому полягає функція підтримки держави в лісовому секторі?
49. Наведіть аналіз розподілу державних функцій в лісовому секторі України.
50. Що таке сталий розвиток суспільства?
51. Дайте визначення та коротке тлумачення терміну “сталий розвиток”.
52. На досягнення яких цілей спрямований сталий розвиток?
53. Які основні аспекти сталого розвитку виділяє сучасна політика?
54. Дайте визначення поняття “зацікавлена громадськість”.
55. Охарактеризуйте форми консультування громадськості.
56. Які основні документи регулюють доступ громадськості до інформації та її участь у процесі прийняття управлінських рішень щодо лісів.
57. На чому базуються основи формування лісової політики європейських країн?
58. Які основні еколого-економічні чинники впливають на формування лісової політики європейських країн?
59. Дайте визначення і розкрийте зміст терміну “сертифікація”., “лісова сертифікація”.
60. Назвіть основні складові (суб'єкти) лісової сертифікації та дайте їхню коротку характеристику.
61. Розкрийте зміст екологічного компонента лісової сертифікації.
62. Розкрийте зміст соціального компонента лісової сертифікації.
63. Які міжнародні політичні процеси передували формуванню системи критеріїв та індикаторів управління лісами на засадах сталого розвитку?

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
0–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. К. : Преса України, 1997. 80 с.
2. Лісова політика: теорія і практика / [Синякевич І.М., Соловій І.П., Врублевська О.В. та ін.] ; за ред. І.М. Синякевича. Львів : ЛА "Піраміда", 2008. 612 с.
3. Лісовий Кодекс України : затверджено постановою Верховної Ради України № 3853-12 від 21.01.94 р. із останніми змінами від 26.04.2014 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Синякевич І.М. Лісова політика : підруч. / Синякевич І.М., Дейнека А.М., Соловій І.П.; за ред. І.М. Синякевича. К.: Знання, 2013. 323 с.

Додаткова

5. Довідник з лісового фонду України за матеріалами державного обліку лісів станом на 01.01.2011 року. Ірпінь, 2012. 130 с.
6. Лакида П.І. Лісова політика України в перехідний період: проблеми та стратегія / П.І. Лакида, П.В. Кравець / Аграрна наука і освіта. К. : НАУ, 2001. Т. 2. №1-2. С. 95-99.
7. Матеріали науково-практичного семінару "Удосконалення доступу до інформації та участі громадськості в управлінні лісовим господарством" (Київ, 24 жовтня 2010 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.fleg.org.ua>.
8. Організація роботи з громадськістю у лісовому господарстві : метод, посіб. К.: Атіка, 2008. 140 с.
9. Підліснюк В. Сталий розвиток суспільства: 25 запитань та відповідей : тлумачний посіб. / В. Підліснюк. К.: Поліграф-експрес, 2001. 28 с.
10. Синякевич І. Екологічна і лісова політика : зб. наук. пр. /І. Синякевич. Львів : УкрЛДТУ, 2001. 202 с.

Додаткові інформаційні системи

1. International Institute for Sustainable Development: <http://www.iisd.org>
2. FAO: <http://www.fao.org>
3. WWF: <http://www.panda.org>
4. Center for International Forestry Research: www.cifor.org
5. European Forest Ecosystem Research Network: iff.boku.ac.at/efern/
6. www.elsevier.com